“Je gehoord voelen zonder de angst om veroordeeld te worden”

Op een vroege dinsdagochtend, terwijl de stad Rotterdam ontwaakt, schuiven zo’n tweehonderd net begonnen Sociaal-Werkstudenten van De Hogeschool Rotterdam hun stoel aan in een kring. Met een mix van spanning, afwachtendheid en bovenal nieuwsgierigheid kijken zij uit naar de nieuwe leerdag. Vandaag is een andere lesdag dan normaal en zal in het teken staan van nieuwe ontmoetingen, een wederzijdse uitwisseling van verhalen en vooral het leren van elkaar.

In samenwerking met Stichting Mano en De Stadscoalitie, organiseert De Hogeschool alweer de vijfde editie van een bijzondere ontmoeting, waarin Sociaal-Werkstudenten en bewoners van het Rotterdamse azc de kans krijgen om door de ogen van een ander te kijken. Inmiddels zijn er met deze samenwerking ruim 3000 eerstejaarsstudenten Sociaal Werk en zo’n 300 nieuwe Rotterdammers bereikt.

De studenten zijn opgedeeld in kleine groepjes, iedere gespreksronde sluiten één of twee nieuwe Rotterdammers aan. Als observator ben ik getuige van een transformatie bij alle betrokkenen, inclusief mijzelf. Wat begint met het geven van een hand en het stellen van voorzichtige vragen, gloeit uit tot elkaar aansporen om vragen te stellen, elkaar te steunen en complimenteren voor het stellen van mooie vragen, en het opdoen van nieuwe inzichten. De gesprekken lopen uiteen van verhalen over iemands lievelingseten en favoriete plekken in Rotterdam tot huisvesting en leefcondities, taken van sociaal werkers tot toekomstplannen. De vragen die aan deze verhalen voorafgaan zijn soms vragen die nog nooit eerder zijn beantwoord. Dit accentueert de magie die ontstaat als mensen die elkaar normaal gesproken niet zo snel elkaar zouden ontmoeten met elkaar in gesprek gaan.

Wanneer werelden samenkomen

Als vlieg op de muur, met mijn oren, hart en hoofd open, neem ik de omgeving en gesprekken in mij op. Sommigen zijn onder de indruk van de positieve en betrokken houding naar elkaar en krijgen een duidelijker beeld van de omstandigheden waaronder mensen in boot-opvangcentra leven. Fijne huisvesting is belangrijk. Een student vertelt mij dat de ontmoetingen helpen inzien dat ieder verhaal een andere aanpak nodig heeft. Sommigen voelen schaamte en zijn geschokt door het verschil tussen het ideaalbeeld van sociaal werkers en de omgang met nieuwe Rotterdammers en de praktijk. Anderen geven aan dat deze ontmoeting bijdraagt aan een beter begrip van wat sociaal werk inhoudt.

De ontmoeting wordt ook als helend ervaren. Iemand beschrijft dat gebroken stukjes van binnen eindelijk naar buiten kunnen worden gebracht. Wat mij specifiek is bijgebleven en de sfeer van de ontmoeting goed weergeeft, is dat een nieuwe Rotterdammer het gevoel van *feeling heard* benoemt en de ruimte om verhalen te delen *without the fear of being judged*.

Door de observatie van de ontmoeting, besef ik hoeveel meer een fysieke ontmoeting je leert dan een hele stapel boeken bij elkaar. En dan te bedenken dat de studenten pas net begonnen zijn aan de opleiding. Dit besef werd versterkt doordat een van de studenten vertelt dat de groeiende polarisatie in de samenleving en de manier waarop de mediaverhalen over vluchtelingen portretteert, heel anders is dan wanneer je mensen tegenover je hebt zitten en inziet dat zij ook mensen zijn met families, kinderen en hobby's. Dit laat zien hoe waardevol fysieke ontmoetingen zijn om voorbij bestaande beelden te kijken en de mens achter het beeld te blijven zien.

Naast deze waardevolle ontmoetingen is er dit jaar ook aandacht voor wat er na de ontmoeting mogelijk is. Onder het genot van stroopwafels, broodjes, sinaasappelsap en cake zijn er diverse presentaties van Toekomst010, STIP, Duo for a Job en Go Rise Agency. Bedoeld als kennismaking met verschillende organisaties, het delen van mogelijkheden en activiteiten in Rotterdam, evenals het bieden van nieuwe perspectieven voor de toekomst.

Sommige nieuwe Rotterdammers namen voor de derde of vierde keer deel aan deze ontmoeting op de Hogeschool Rotterdam. Hoewel dit laat zien dat de ontmoeting zowel prettig als waardevol wordt ervaren, maakt het tegelijkertijd zichtbaar hoelang een asielprocedure duurt. De Sociaal-Werkstudenten geven aan gemotiveerd te zijn om de omstandigheden van nieuwe Rotterdammers te verbeteren. Dit geeft mij hoop voor de toekomst. Wat begint bij het durven praten zonder veroordeeld te worden, kan ruimte geven voor dromen, toekomstplannen en diepgaande connecties.

